

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116217525
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2116217525.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudcov: JUDr. Erika Tischlerová a JUDr. Pavol Laczo, v právnej veci žalobcu: AMOS SK s.r.o., IČO: 36 809 136, so sídlom Námestie sv. Michala 1, Hlohovec, zastúpeného advokátom: Mgr. Mgr. Pavol Sojka, PhD., so sídlom Námestie Matice Slovenskej 4262/23, Dubnica nad Váhom, proti žalovanému: Mesto Hlohovec, IČO: 00 312 509, so sídlom M. R. Štefánika 1, Hlohovec, zastúpenému advokátkou: JUDr. Lucia Jurgová, so sídlom Kováčska 28, Košice - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 7.353,32 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 25Cb/303/2016-215 zo dňa 24.9.2020, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol; výrokom II. priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník samostatným rozhodnutím.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, ust. § 3 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 128 ods. 2, § 151n ods. 1, 2, 3, § 151o ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ako aj ust. § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vecne dôvodil tým, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území S., okres Hlohovec, obec S., evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemok, parcela č. 4036/2 o výmere 3.594 m² druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela registra „C“, na ktorom sa nachádza betónová prístupová komunikácia, v ktorej sú vybudované inžinierske siete ako voda, elektrina, plyn, kanalizácia a chráničky na rozvod telekomunikačných sietí vo vlastníctve žalovaného, ktorá je využívaná prevažne obyvateľmi Mesta Hlohovec. Stavba je umiestnená v zastavanom území obce a je verejne prístupná. V miestnej komunikácii sa tiež nachádza plynárenské zariadenie vybudované v súvislosti s výstavbou rodinných domov na ul. C.. Predmetná stavba vo vlastníctve žalovaného výrazne zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu k pozemku, na ktorom je umiestnená a zásadným spôsobom obmedzuje až vylučuje žalobcu v jeho ďalšom využívaní. Obmedzením vlastníckeho práva žalobcu k pozemku, vznikol žalobcovi nárok voči žalovanému na zaplatenie finančnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva. Dňa 1.8.2016 podal žalobca návrh na začatie konania o určenie povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 7.353,32 eura z titulu užívania nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu v období od 16.6.2015 do 15.6.2016. Pri stanovení výšky finančnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobca vychádza z výšky nájomného určeného znaleckým posudkom. Dňa 24.4.2014 schválilo Mestské zastupiteľstvo v Hlohovci nadobudnutie pozemku parcela registra C č. 4036/2, zastavané plochy o výmere 3.594

m², zapísaného v LV č. XXXX vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcu do vlastníctva Mesta Hlohovec formou zámeny za pozemok vo vlastníctve Mesta Hlohovec, parcela reg. E č. 628, orná pôda o výmere 4.409 m² bezodplatne. Žalobca nadobudol predmetnú nehnuteľnosť kúpnu zmluvou zo dňa 16.6.2014 od spoluvlastníkov a jeho vlastníctvo bolo do katastra nehnuteľností vložené dňa 17.7.2014. K zámene pozemkov podľa uznesenia Mestského zastupiteľstva medzi Mestom Hlohovec a právnymi predchodcami preto nedošlo. Dôvod kúpy tohto pozemku žalobca v žalobe neuviedol, až na pojednávaní advokát žalobcu uviedol, že „Zámerom žalobcu pri kúpe nehnuteľnosti nikdy nebolo inkasovanie náhrad za užívanie predmetného pozemku, jeho zámerom bolo len efektívne urýchlenie rokovaní so žalovaným s cieľom vyriešenia predmetnej situácie.“ Napriek tomuto tvrdeniu, žalobca podal na súd tri žaloby o určenie náhrad za užívanie predmetného pozemku. Žalobca je tiež vlastníkom stavby postavenej na pozemku vo vlastníctve Mesta Hlohovec a pred nadobudnutím vlastníctva nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto konania, sa žalobca a jeho konateľ v rokoch 2012 a 2013 pokúšali neúspešne získať vlastníctvo pozemku, na ktorom je stavba v jeho vlastníctve, od Mesta Hlohovec. V konaní vedenom pod sp. zn. 36Cb/629/2015 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata sumy 7.353,32 eur titulom bezdôvodného obohatenia ako finančnej náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva v období od 16.6.2014 do 15.6.2015 vo výške všeobecnej hodnoty nájmu určenej znaleckým posudkom Ing. Jána Mikláneka č. 128/2015. Súd žalobe čiastočne vyhovel a určil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 2.980 eur s príslušenstvom, pričom vychádzal zo znaleckého posudku Ing. Tibora Škripca č. 75/2018, keď posúdil v zmysle žaloby užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu žalovaným ako užívanie bez právneho dôvodu, teda bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný žalovaný vydať žalobcovi. Rozsudok súdu nadobudol právoplatnosť 6.4.2019, keďže strany nepodali odvolanie voči tomuto rozsudku. V ďalšom prebiehajúcom konaní sp. zn. 36Cb/164/2018 sa žalobca domáha od žalovaného zaplata sumy 7.353,32 eur titulom bezdôvodného obohatenia ako finančnej náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva v období od 16.6.2016 do 15.6.2018 vo výške všeobecnej hodnoty nájmu. Taktiež medzi stranami nie je sporné, že na predmetnom pozemku vo vlastníctve žalobcu vzniklo vecné bremeno na základe zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to podľa § 4 ods. 1 tohto zákona, s účinnosťou od 1.7.2009. Stavbu na pozemku ešte právnych predchodcov žalobcu zriadil predchádzajúci vlastník stavby a nie žalovaný a do vlastníctva žalovaného sa dostala na základe zákona č. 66/2009 Z.z. Ide o stavbu slúžiacu verejnemu záujmu ako prístupová cesta užívaná nielen obyvateľmi mesta Hlohovec, ale aj inými osobami, dokonca i žalobcom. O cestu je povinný sa starať žalovaný. Žalovaný tak neužíva vec vo vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu, preto súd vec nemohol posudzovať podľa zákonných ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Sporné medzi stranami však boli žalobcom tvrdené skutočnosti a to, že finančná náhrada za užívanie nehnuteľnosti inou osobou ako vlastníkom je pravidelne sa opakujúcim plnením a vo výške zodpovedajúcej nájmomnému dojednanému v nájmovej zmluve obvyklej v danom mieste a v čase k obdobnej nehnuteľnosti.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že nadobudnutím účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. síce skoršie, takýmto zákonom regulované a predtým neupravené vzťahy užívania pozemkov pod stavbami vlastníckymi stavbami, získali potrebný právny rámec a nároky vlastníkov pozemkov pod stavbami tak prestali byť vzťahmi posudzovateľnými podľa zákonných ustanovení o bezdôvodnom obohatení, to však nemohlo vlastníkov pozemkov obmedzených uzákonením vecných bremien zbaviť práva i v takomto čase požadovať náhradu za pretrvávajúce (a zákonodarcom zlegalizované) obmedzenie. Ak potom súčasťou ústavne konformného výkladu úpravy v zákone č. 66/2009 Z.z. musí byť tiež hľadanie aj nájdenie vyváženejšieho modelu práv a povinností oboch strán takýmto zákonom nastoľovaného vzťahu (než by šlo dovodiť iba mechanickým vyjdením z obsahu tzv. pozitívneho práva) vrátane mechanizmu schopného čeliť možnosti diktovania podmienok vlastníckemu právu vlastníka pozemku pod stavbou, je to práve možnosť požadovania náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku vecným bremenom, ktorá môže prispieť k riešeniu uspokojivému aj pre vlastníka pozemku (náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, vyjadrená vo forme všeobecného ekvivalentu, teda v peniazoch). Nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k pozemku nastalo v dôsledku výstavby cesty, ktorej význam pre obyvateľov Mesta Hlohovec a aj všetkých prechádzajúcich po ceste je nepochybný a opakovane zdôrazňovaný žalobcom aj žalovaným. Verejný záujem je potrebné chápať ako záujem, ktorý možno označiť ako všeobecne prospešný záujem. Toto obmedzenie vlastníckych práv je výrazom prevahy verejného záujmu vzťahujúceho sa k určitému chodu alebo zariadeniu nad záujmom jednotlivca bez toho, aby toto zasahovanie bolo podmienené súhlasom zo strany dotknutého vlastníka a bez toho, aby existencia obmedzenia vyplývajúca z vecného bremena bola zrejماً zo zápisu

v katastri nehnuteľností. Medzi požiadavkami verejného záujmu spoločnosti a požiadavkami ochrany základných práv jednotlivca musí byť dosiahnutá „spravodlivá rovnováha“. Na jednej strane stojí Ústavou chránené vlastnícke právo žalobcu, ktoré je nepochybne trvalo obmedzené zastavaním pozemku cestným telesom, pričom by bolo v rozpore ústavnoprávnymi princípmi hľadiť na toto obmedzenie bez nároku na primeranú náhradu. Na strane druhej stojí verejný záujem spoločnosti na významnom cestnom prepojení, tento záujem však nemožno chápať v kontexte nároku znemožniť vlastníčkovi užívať pozemok akýmkoľvek spôsobom bez toho, aby z neho mal akýkoľvek prospech.

4. Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba bola podaná nedôvodne. V konaní bolo ustálené a medzi stranami sporu nesporné, že na pozemku vzniklo zákonné vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. Priamo zo zákona vznikajú vecné bremená v prípadoch, v ktorých to osobitný právny predpis výslovne ustanovuje, pričom ich obsah je určený kogentnou právnou normou. Keďže úprava zákonných vecných bremien nie je komplexná, nie je vylúčené použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Z tohto teda vyplýva, že v prípade, že špeciálne predpisy nemajú osobitnú úpravu, riadi sa režim všeobecnou úpravou občianskeho práva. Pri vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa poskytne za obmedzenie vlastníctva pozemku primeraná náhrada zodpovedajúca rozsahu tohto obmedzenia. Náhrada sa poskytuje v peniazoch, pokiaľ zákon neustanoví, že ju možno poskytnúť aj inou formou. Obsah vecného bremena je daný zákonom č. 66/2009 Z.z., pričom spočíva v držbe a užívaní pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby. Súd dospel k záveru, že za vzniknuté zákonné vecné bremeno vlastníčkovi pozemku patrí jednorazová náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, ktorú bolo potrebné kvalifikovane ohodnotiť znaleckým posudkom. Z charakteru jednorazovej náhrady nepriamo vyplýva, že nárok na ňu vznikol dňa 1.7.2009, čo korešponduje s dňom vzniku zákonného vecného bremena, a nie je možné ju viazať na konkrétne časové obdobie (čo by ostatne poprelo význam a charakter jednorazovosti náhrady). Je zjavné, že zákon č. 66/2009 Z.z., ako právna norma, pomerne stručne zakotvuje vznik zákonného vecného bremena, pričom o odplate za vecné bremeno sa právna norma „nezmieňuje“ vôbec. Čiastočne je možné charakterovo pripodobniť iné zákonné vecné bremená, napr. podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov alebo zákonné vecné bremeno podľa zákona o energetike, avšak v žiadnom prípade ich nie je možné zamieňať, alebo vychádzať z uvedených osobitných predpisov upravujúcich tieto zákonné bremená ako smerodajných (i keď aj na predmetnom pozemku viažu aj ďalšie vecné bremená okrem vecného bremena žalovaného, ale tie nie sú predmetom tohto konania). Podstata vzniku zákonného vecného bremena zaťažujúceho pozemok je zákonom č. 66/2009 Z.z. vymedzená ako povinnosť vlastníka pozemku strieť výkon tohto práva, pričom momentom vzniku vecného bremena (1.7.2009) vzniklo aj právo na náhradu za vecné bremeno. Z právnej normy je zjavné, že vecné bremeno bude pozemok zaťažovať nepretržite a bez časového vymedzenia, preto ani náhrada nemôže mať charakter opakujúceho sa plnenia, alebo plnenia viažuceho sa ku konkrétnemu časovému obdobiu (samozrejme po 1.7.2009). Že vlastníkom vecným bremenom zaťaženého pozemku (v prípade, že vecné bremeno k pozemku vzniklo zo zákona a na dobu neurčitú - ako tomu bolo aj v tomto prípade) má nárok len na jednorazovú finančnú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva vecným bremenom poukazujú v tejto súvislosti rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyhlásené v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cdo 26/2014 ako aj R 73, rozhodnutie Ústavného súdu SR v konaní sp. zn. I. ÚS 474/2013, rozsudok Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 28.3.2017, sp. zn. 8Co/158/2015, rozsudok Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 28.3.2017, sp. zn. 8Co/158/2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave 25Co/257/2018 zo dňa 19.3.2019.

5. Právo na zaplatenie finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu v zmysle § 100 a nasl. OZ, a to vo všeobecnej premlčacej dobe v trvaní troch rokov, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo po prvý raz vykonať, za ktorý deň v danom spore treba považovať deň nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., ktorým bolo vecné bremeno zriadené, t.j. 1.7.2009. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že trojročná všeobecná premlčacia doba v danej veci uplynula dňa 1.7.2012. Pre účely posúdenia premlčania nárokov uplatnených podanou žalobou v preskúmvanej veci bolo rozhodujúce v prvom rade zodpovedanie otázky, či nárok na náhradu za zriadenie zákonného vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z. treba považovať za jednorazový, alebo ide o opakované plnenie. Súd je názoru, že v tomto smere ide o náhradu jednorazovú. Zákon č. 66/2009 Z.z. totiž otázku náhrady za obmedzenie vlastníka pozemku zaťaženého zákonným vecným bremenom neupravuje vôbec, a preto, pokiaľ ide o obsah práv a povinností zo zriadeného vecného bremena, je nevyhnutné použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách, z ktorých vyplýva, že peňažná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá

charakter opakovaného plnenia za obmedzenie ich vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zo strany žalovaného. Náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva musí byť adekvátne obmedzeniu, ktoré vecné bremeno spôsobilo vlastníkovi, a to v čase jeho vzniku a nie je možné ju priznávať každému novému vlastníkovi nehnuteľnosti a v prejednávanej veci je potrebné posúdiť aj okolnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti žalobcom a skutočnosť, že žalobcovi bola umožnená zámena pozemku tak, ako to predpokladá zákon č. 66/2009 Z.z., ktorým bolo vecné bremeno zriadené, a teda došlo k dohode strán o poskytnutí náhrady za zriadené vecné bremeno na pozemku žalobcu iným spôsobom ako peňažným plnením.

6. Žalobca uplatňoval nárok na už žalobou uplatňovanú finančnú náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva z titulu zo zákona vzniknutého vecného bremena až po uplynutí premlčacej lehoty a žalovaný vzniesol námietku premlčania v konaní, preto súd žalobu zamietol. Nárok na finančnú náhradu vznikol právnym predchodcom žalobcu a premlčal sa už pred odkúpením pozemku žalobcom. Žalovaný sa snažil riešiť spor mimosúdne podľa zákona č. 66/2009 Z.z. zámenou pozemkov, ktorá však nebola realizovaná práve pre odkúpenie pozemku žalobcom až po schválení zámeny Mestským zastupiteľstvom v Hlohovci.

7. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní zohľadnil tiež to, že mesto sa stalo vlastníkom už postavenej verejnej komunikácie na základe zákona, ale nie je podnikateľským subjektom a pozemné komunikácie nevlastní za účelom dosiahnutia zisku, ale k bezodplatnému uspokojovaniu verejných potrieb a naopak má výdavky na jej udržiavanie. Z predložených písomných dokumentov vyplýva, že sa taktiež so žalobcom pokúšalo Mesto Hlohovec rokovať o mimosúdnej dohode a aj k takejto dohode nakoniec už došlo. Žalobca uviedol, že odkúpil predmetný pozemok od pôvodných vlastníkov len z dôvodu efektívneho urýchlenia rokovaní so žalovaným s cieľom vyriešenia predmetnej situácie, ale skutočnosť, že tak urobil napriek dohode pôvodných vlastníkov pozemku s Mestom Hlohovec na zámene pozemkov a potom, čo sa neúspešne domáhal odkúpenia iných pozemkov od žalovaného, na ktorých má on postavené stavby (postavené právnym predchodcom žalobcu), dáva za pravdu tvrdeniu žalovaného, že predmetný pozemok odkúpil práve preto, aby mal výhodnejšiu pozíciu pri odkúpení alebo zámene pozemkov od žalovaného, teda aby to využil pri vytváraní neprimeraného nátlaku na žalovaného pri realizovaní svojich vlastných požiadaviek na žalovaného. Hlavne keď vedel, že na pozemku sú vecné bremená a pozemok nie je využiteľný na iné účely ako verejná komunikácia, ktorá tam už je postavená, a taktiež to nie je vec slúžiaca na dosiahnutie podnikateľského zisku, a žalobca je podnikateľský subjekt, ktorého cieľom je práve dosahovanie zisku, teda kúpa takéhoto pozemku nemohla viesť k podnikateľskému zisku na základe podnikateľskej činnosti žalobcu v súlade s jeho podnikateľským zámerom a v súlade s podnikateľským oprávnením. Takéto správanie nie je v súlade dobrými mravmi a ani v súlade so zásadami poctivého obchodného styku a nemôže požívať právnu ochranu, preto aj ak by súd vyhodnotil, že náhrada za vecné bremeno má opakujúci sa charakter, nemohla by byť opakujúca sa náhrada za vecné bremeno žalobcovi priznaná z tohto dôvodu. Keďže súd žalobu zamietol pre účinne vznesenú námietku premlčania, nevykonal dokazovanie navrhované žalobcom vykonaním znaleckého dokazovania a nezaoberal sa ani pripomienkami žalovaného k predloženým znaleckým posudkom, ktoré sa zaoberali určením výšky nájomného za pozemok a nie odplaty za vecné bremeno.

8. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v spore plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

9. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie, poukazujúc na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e) a h) CSP, teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vo veci základnej otázky, a síce, že v prípade nároku na odplatu za zákonom zriadené vecné bremeno, ide o odplatu jednorazovú a konečnú. Hoci súd prvej inštancie na podporu vysloveného právneho názoru, na ktorom založil svoje rozhodnutie, odkázal na viacero súdnych rozhodnutí, žalobca

opakovane poukazoval na množstvo súdnych rozhodnutí v obdobných veciach, z ktorých vyplýva odlišné (konkurujúce) právne posúdenie predmetnej otázky, ktoré by z hľadiska vecného, logického a systematického výkladu aplikovateľných právnych noriem malo mať prevalenciu. Súd prvej inštancie sa s touto zásadnou právnou argumentáciou žalobcu vôbec nevysporiadal a túto ignoroval. Žalobca opakovane poukazoval na nález PL. ÚS zo dňa 12.10.2016, sp. zn. 42/2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 MCdo/2/2014 zo dňa 23.4.2015, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.5.2012, sp. zn. 6Co/154/2012, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 3.12.2012, sp. zn. 6Co/117/2012, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.11.2014, sp. zn. 1Co/512/2013, z ktorých vyplývajú právne názory podporujúce dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku. Z obsahu rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd má za to, že dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu formou realizácie vecného bremena (aj keď zriadeného zákonom), a že za toto obmedzenie patrí vlastníčkovi pozemku (žalobcovi) náhrada za takéto obmedzenie. Súd prvej inštancie však konštatuje, že ide o jednorazovú náhradu a bez toho, aby svoje úvahy ďalej bližšie rozvinul a odôvodnil, odkázal na citované rozhodnutia v iných veciach. Odôvodnenie primeranosti jednorazovej náhrady v rozsudku absentuje. Žalobca pritom poukazoval na to, že: a) zákonodarca *expressis verbis* neustanovuje bezodplatnosť zákonného vecného bremena podľa cit. zákona, a preto je namieste poskytnutie náhrady (nárok ktorý možno odvodiť priamo z čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, resp. § 128 ods. 2 OZ), b) zákonodarca *expressis verbis* neustanovuje, že vlastník nehnuteľnosti (pozemku) má za zriadenie vecného bremena nárok na primeranú jednorazovú náhradu (ako je to napr. v § 11 ods. 9 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov); ak by zákonodarca považoval za primeranú náhradu určenú jednorazovo, určil by to explicitne, c) práve z dôvodu, akým zákonodarca vymedzil dočasné trvanie týchto vecných bremien, je spravodlivá práve taká náhrada, ktorá spočíva v opakujúcom sa plnení, ktoré svojím spôsobom s ohľadom len na zákonom predpokladanú aktivitu žalovaného pri riešení užívania pozemku, ho núti (alebo by malo) k usporiadaniu vzťahov s vlastníkom pozemku - žalobcom. Žalobca rovnako zdôrazňuje, že zák. č. 66/2009 Z.z. mu nedáva žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku zaťaženému zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli žalovaného. Žalovaný ako oprávnený z vecného bremena a súčasne ten, kto je oprávnený začať konanie o pozemkových úpravách, ovplyvňuje dĺžku trvania obmedzenia vlastníka pozemku (žalobcu). Je pravdou, že zák. č. 66/2009 Z.z. neuvádza konkrétny dátum/lehotu, do kedy má obmedzenie vlastníckeho práva trvať, avšak práve s poukazom na potrebu vykonania pozemkových úprav núti žalovaného k aktivite a k čo najskoršiemu vyriešeniu existujúceho status quo. Nie náhodou je predmetom a základným účelom zákona č. 66/2009 Z.z. majetkovoprávne usporiadanie pozemkov pod stavbami obcí a vyšších územných celkov. Predmetom zákona nie je „konzervovanie“ aktuálneho stavu, ale potreba vykonania rýchlych a účinných opatrení na vyššie uvedené usporiadanie. Práve s poukazom na uvedené je potrebné vnímať zákonom zriadené vecné bremeno ako provízorne a dočasné, v žiadnom prípade zákonodarcom nezamýšľané ako riešenie trvalé, ktoré súčasne motivuje a núti žalovaného k aktivite. Ak potom zánik predmetného vecného bremena je z časového hľadiska v dispozícii žalovaného, je spravodlivé a primerané požadovať od žalovaného náhradu za celé toto obdobie, náhrada ktorá sa (z vyššie uvedených dôvodov) nedá určiť ako náhrada jednorazová. Podľa právneho názoru žalobcu teda požiadavke primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR zodpovedá nárok na opakujúce sa plnenie, a to až do vykonania pozemkových úprav, iniciovanie konania ktorého je na (svoj)vôli žalovaného ako vlastníka stavby na pozemku žalobcu. K odkazom súdu prvej inštancie k zriadeniu vecných bremien zo zákona a posúdenia otázky jednorazovosti alebo periodicite plnení žalobca uvádza, že v zákone č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov je táto otázka vyriešená explicitne (§ 11 ods. 9 zákona) pričom ide o náhradu jednorazovú. V prípade odkazu na § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov si žalobca dovoľuje poukázať na odbornú právnickú spisbu, prikláňajúcu sa k právnomu názoru, že spravodlivá náhrada by sa mala poskytnúť po celú dobu trvania obmedzenia vlastníckeho práva (k tomu porov. VALACHOVIČ, M., GRAUSOVÁ, K., CIRÁK, J.: Zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2012, str. 1188).

11. Pokiaľ súd prvej inštancie v rozhodnutí poukázal na „správanie“ žalobcu v rozpore v dobrými mravmi a v rozpore s poctivým obchodným stykom, tak podľa žalobcu je toto „doplnkové“ právne posúdenie žalobou uplatnených nárokov nesprávne, resp. zmätočné a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Podľa § 3 ods. 1 OZ „výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.“ Podľa § 265 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“) výkon práva, ktorý je v rozpore

so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu. Z právnickej odbornej literatúry (OVEČKOVÁ, O., a kol. Obchodný zákonník Komentár. Tretie, doplnené a prepracované vydanie 2. Bratislava: IURA EDITION. 2012. str. 32-34): „Ako vyplýva z ustanovenia § 265 OBZ, aplikácia tohto ustanovenia je lokalizovaná do oblasti výkonu práva. Táto skutočnosť je významná, hoci sa pri aplikácii tohto ustanovenia neberie vždy do úvahy. Súvisí to nielen s okolnosťami, ktoré treba vziať do úvahy pri takomto posudzovaní, ale aj so vzťahom k ustanoveniu § 39 ods. 1 OZ a k ustanoveniu § 3 ods. 1 OZ. Aplikácia ustanovenia § 265 OBZ je determinovaná tým, že ide o výkon práva, resp. o odopretie súdnej ochrany výkonu práva. Preto treba skúmať okolnosti, ktoré s výkonom práva súvisia, t.j. či sa právo neuplatňuje za takých okolností, ktoré odporujú zásadám poctivého obchodného styku. Súd musí v každom jednotlivom prípade rozpor výkonu práva so zásadami poctivého obchodného styku zistiť na základe objektívnych kritérií. Zároveň ho musí aj odôvodniť a uviesť, v čom v danom prípade spočíva rozpor výkonu práva s dobrými mravmi. Vzťah ustanovenia § 265 OBZ a § 3 ods. 1 OZ nie je jednoznačný ani v literatúre, ani v judikatúre. Už z predchádzajúceho porovnania pojmov dobré mravy a zásady poctivého obchodného styku, ako aj z princípov vzťahu Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka vyjadrených v § 1 ods. 2 OZ a v § 1 ods. 2 OBZ, je zrejmé, že vzťah medzi uvedenými ustanoveniami je vzťahom všeobecného a osobitného. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ presne nevystihuje všeobecný zákaz zneužitia výkonu práva, čo vedie k jeho nesprávnej aplikácii. Napriek nedostatkom tohto ustanovenia je zrejmé, že ide o výkon práva, a preto ho treba vykladať ako ustanovenie zakazujúce zneužitie práva. A práve vzhľadom na to, že ide o výkon práva, adekvátnou sankciou má byť odopretie ochrany takémuto výkonu práva. Sankcia neplatnosti právneho úkonu tu nie je namieste, pretože tá postihuje negatívne obe strany. Ustanovenie § 265 OBZ je vo vzťahu k § 3 ods. 1 OZ ustanovením špeciálne prispôbeným pre oblasť obchodných záväzkových vzťahov, ako aj charakteru subjektov týchto vzťahov. Nie vždy sa však z tohto záveru dôsledne vyvodzujú konkrétne konzekvencie, t.j. že v obchodných vzťahoch v súvislosti s výkonom práva nemožno súčasne aplikovať obe ustanovenia. Prejavuje sa to aj v judikatúre, kde sa niekedy uvedené ustanovenia aplikujú súčasne. Domnievame sa, že ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemožno aplikovať na obchodné vzťahy, lebo tu na základe subsidiarity má prednosť ustanovenie § 265 OBZ. Spoločné pre obe ustanovenia je to, že sa týkajú výkonu práva. To znamená, že na ich základe nemožno rozhodovať o neplatnosti právneho úkonu, a to preto, lebo výkon práva v rozpore s dobrými mravmi nemá za následok zánik práva. Rozdiel spočíva v tom, že dôsledok (sankcia) odopretia právnej ochrany je v prípade § 265 výslovne uvedený; ustanovenie § 3 ods. 1 OZ takúto výslovnú úpravu nemá. Osobitná úprava § 265 OBZ pre obchodné vzťahy má ten význam, že odmietnuť výkon práva možno len v takých prípadoch, ak výkon práva je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Ide tu o užšiu ochranu ako v prípade § 3 ods. 1 OZ práve pre špecifikum obchodnoprávných vzťahov a špecifikum subjektov týchto vzťahov. Vyplýva to aj zo vzťahu § 265 OBZ k § 3 ods. 1 OZ ako lex specialis.“ Žalobca poukázal aj na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Obo/17-18/2015 zo dňa 29.3.2017: „Odvolací súd zdôrazňuje, že v porovnaní s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý zakazuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, v prípade ustanovenia § 265 Obchodného zákonníka ide o konkretizáciu a prispôbenie tohto pojmu na oblasť obchodných vzťahov.“ Obdobné právne závery boli vyjadrené vo viacerých ďalších rozhodnutiach súdov SR: uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 221/2010 zo dňa 9.6.2010, rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 41Cob/607/2014 zo dňa 28.5.2015, rozsudok KS Žilina sp. zn. 13Cob/13/2020 zo dňa 17.6.2020, rozsudok OS Banská Bystrica sp. zn. 60Cb/45/2019 zo dňa 30.6.2020, rozsudok KS Žilina sp. zn. 13Cob/176/2017 zo dňa 17.6.2020, rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 52Cbi/89/2003 zo dňa 27.2.2012 a pod. Žalobca teda dôvodil, že z napadnutého rozsudku nie je vôbec zrejmé, podľa čoho súd prvej inštancie posúdil záväzkovoprávny vzťah strán sporu ako vzťah obchodnoprávny a akými úvahami sa riadil pri konštatovaní súčasného rozporu správania žalobcu s dobrými mravmi ako aj s poctivým obchodným stykom. Žalobca kategoricky poprel, že by akýmkoľvek svojím konaním chcel poškodiť žalovaného alebo mu spôsobiť akúkoľvek ujmu. Tým, že si žalobca kúpil pozemok a riadne zaň zaplatil kúpnu cenu, nijako žalovaného nepoškodil (poškodiť nemohol). Žalobca rovnako nemal primárny záujem žiadať od žalovaného náhradu za užívanie pozemku. Uplatňovanie predmetných nárokov vyplynulo až zo skutočností, že žalovaný od roku 2009 ignoroval svoje povinnosti majetkovoprávne usporiadať pozemky pod stavbami žalovaného. Ak by si žalovaný riadne a zodpovedne plnil svoje povinnosti, k podaniu žalôb zo strany žalobcu by nikdy nedošlo (už aj len z dôvodu, že by došlo k majetkovému vysporiadaniu). Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že mestské zastupiteľstvo žalovaného schválilo v roku 2014 prevod (kúpu) pozemku od vtedajších vlastníkov, keďže k samotnému podpisu zmluvy nedošlo a rovnako ani počas nasledujúcich šesť rokov nebolo konanie o pozemkových úpravách iniciované a ani nedošlo k inému majetkovému usporiadaniu. K výkladu zásad poctivého obchodného styku ako aj ku skutočnosti, že správanie žalobcu nemožno akokoľvek a nijako považovať za konanie v rozpore s

poctivým obchodným stykom žalobca odkázal na viacero súdnych rozhodnutí (uznesenie NS SR sp. zn. 40bdo 17/2017 z 27.4.2018, rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 41Cob/607/2014 zo dňa 28.5.2015, uznesenie KS Prešov sp. zn. 18CoE/85/2011 zo dňa 20.12.2011, rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 52Cbi/89/2003 zo dňa 27.2.2012, rozsudok KS Bratislava sp. zn. 4CoZm/78/2014 zo dňa 14.4.2016, rozsudok OS Banská Bystrica sp. zn. 60Cb/45/2019 zo dňa 30.6.2020, rozsudok KS Žilina sp. zn. 13Cob/176/2017 zo dňa 17.6.2020, rozsudok KS Žilina 13Cob/13/2020 zo dňa 17.6.2020).

12. Ďalšia argumentácia žalobcu spočívala v tom, že vzhľadom na vyslovený právny názor súdu prvej inštancie nedošlo k vykonaniu navrhnutých dôkazov, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností - a to primárne skutočností týkajúcich sa výšky žalobcom uplatňovaného nároku, ktorého výška závisí na odbornom posúdení. Dôvodil tiež tým, že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi realizáciu jeho procesných práv, a to porušením rozhodujúcich charakteristík spravodlivého procesu v takej intenzite, ktorú nemožno nijako objektívne zdôvodniť a ani ospravedlniť. Predovšetkým sa súd prvej inštancie nevysporiadal s relevantnou argumentáciou žalobcu opierajúcou sa o množstvo predložených a v písomných podaniach žalobcu citovaných rozhodnutí súdov SR, a to v otázke posudzovania povahy náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu (viď bod 1.1 tohto odvolania). Rozsudok je tak zmätočný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Rovnako odôvodnenie rozsudku je nedostatočné (a súčasne zmätočné) aj pri posúdení správania žalobcu ako rozporného s dobrými mravmi a súčasne s poctivým obchodným stykom. Súd prvej inštancie tým vniesol do svojej rozhodovacej činnosti ústavne neakceptovateľnú arbitrárnosť a svojvôľu. Postup súdu prvej inštancie nie je súladný so základnými princípmi, na ktorých spočíva civilný proces, keď legitímne očakávaná žalobcu, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, resp. ak takej niet, v súlade s princípmi spravodlivosti, sa nenaplnili (čl. 2 ods. 2 CSP). Právo žalobcu na prihliadnutie na skutkové a právne osobitosti jeho prípadu a na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, boli porušené. Nevysporiadanie sa s relevantnými tvrdeniami žalobcu, zmätočnosť a arbitrárnosť v odôvodnení rozsudku je možné tiež považovať za tzv. inú vadu konania, pritom ide o tak závažné vady konania, ktorých bezprostredným a priamym následkom je nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Žalovaný samostatný odvolací návrh nepodal, k odvolaniu žalobcu podal písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Dôvodil, že súd rozhodol na základe dvoch osobitných dôvodov. Prvým dôvodom bolo, že na pozemku žalobcu vzniklo zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. a nakoľko úprava zákonných vecných bremien v tomto zákone nie je komplexná, nie je vylúčené použitie všeobecnej úpravy vecných bremien občianskym právom. Mal za to, že pri vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa poskytuje za obmedzenie vlastníctva k pozemku primeraná jednorazová náhrada zodpovedajúca rozsahu tohto obmedzenia. Z charakteru vecného bremena vyvodil, že toto bude pozemok zaťažovať nepretržite bez časového obmedzenia, preto ani náhrada nemôže mať charakter opakujúceho sa plnenia viažuceho sa ku konkrétnemu časovému obdobiu. Preto má vlastník vecným bremenom zaťaženého pozemku právo len na jednorazovú finančnú náhradu. V nadväznosti na to posudzoval aj dôvodnosť žalovaným vznesenej námietky premičania v zmysle § 100 a nasl. OZ a v tomto smere dospel k záveru, že trojročná premičacia lehota začala plynúť 1.7.2009 a uplynula dňa 1.7.2012, teda ešte pred tým, ako nadobudol vlastnícke právo k pozemku žalobca. Žalobca s posúdením náhrady ako jednorazovej nesúhlasil, najmä poukazujúc na iné rozhodnutia všeobecných súdov, ako aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12.10.2016. Žalovaný má za to, že judikatúra v tejto otázke nie je jednotná a vo vzťahu k záverom ÚS SR uvádza, že súd posudzoval súlad konkrétneho právneho predpisu, a to § 10 ods. 5 druhej, tretej a štvrtej vety, § 10 ods. 9, § 10 ods. 10 prvej a tretej vety a § 10 ods. 12 prvej, druhej a štvrtej vety zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike s čl. 20 ods. 4 Ústavy SR a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tento právny predpis na rozdiel od zákona č. 66/2009 Z. z. obsahuje konkrétnu pozitívnu úpravu náhrady za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti vo forme primeranej jednorazovej náhrady. Zákon č. 66/2009 Z.z. neobsahuje žiadnu úpravu náhrady. Žalovaný preto ponecháva záväznosť právneho posúdenia ústavného súdu v tejto otázke v prejednávanej veci na odvolacom súde. Poukazuje však na bod 57 nálezu: „Ústava ani dodatkový protokol výslovne neustanovujú, že primeraná náhrada sa nesmie poskytnúť opakovane, ani neurčuje príkaz, aby sa poskytla jednorazovo. V súlade s ústavou aj s dodatkovým protokolom sa primeraná náhrada môže priznať jednou čiastkou, ktorá sa bude vyplácať na splátky. V súlade s ústavou aj s dodatkovým protokolom primeraná náhrada môže mať povahu opakujúceho sa plnenia,“ ako aj na dôvody uvedené v bode 66 odôvodnenia, podľa ktorých „V prípade zákonov, ktoré náhradu

za zásah do vlastníckych práv proti vôli vlastníka nepriznávajú vôbec, je nedôvodné pýtať sa, či splňajú podmienku primeranej náhrady.“ Žalovaný považuje zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie za správny z dôvodu, že žalobcom uplatnený nárok predstavuje výkon práva uplatnený v rozpore s dobrými mravmi (bod 44 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Súd aplikoval na výkon práva žalobcu na náhradu za obmedzenie vecným bremenom interpretačné pravidlo vyplývajúce z ust. § 3 ods. 1 OZ. Aplikácia tohto ustanovenia teda prichádza do úvahy, ak takto obmedzenému vlastníkovi inak svedčí konkrétne hmotné právo, ale zákon mu neposkytuje ochranu preto, že v rozpore s dobrými mravmi je spôsob, akým toto právo vykonáva. Rozpor s dobrými mravmi v dôvodoch rozsudku súd jasne odôvodnil, keď prihliadol na okolnosti, za ktorých žalobca nadobudol vlastnícke právo k spornému pozemku, keď tento sám uviedol, že pozemok nekupoval z dôvodu získania práv vyplývajúcich zo samotného vlastníctva, ale z dôvodu, aby takto získal prostriedok na nátlak na žalovaného pri uplatňovaní svojho iného nároku voči nemu vyplývajúceho z jeho obdobného postavenia vlastníka stavby na pozemkoch vo vlastníctve žalovaného. Žalobca pri kúpe sporného pozemku vedel, že na ňom je postavená verejná komunikácia, ktorú užívajú občania mesta, a teda mesto nemá z tohto vlastníctva žiadny prospech, že uvedená situácia vznikla v minulosti a mesto sa v nej ocitlo ako právny nástupca štátu na základe zákona, ako aj to, že vzhľadom na túto situáciu nie je možné využitie pozemku na iný účel. Právny názor, podľa ktorého takýto resp. obdobný postup pri nadobúdaní vlastníctva, môže predstavovať výkon práva v rozpore s dobrými mravmi zaujal Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 2.7.2019 č. 4014/12 vo veci sťažovateľa Petra Jarkovského proti Slovenskej republike. V tomto rozhodnutí ESĽP odobril postup všeobecných súdov SR, ktoré postup sťažovateľa, ktorý v r. 2007 kúpil pozemky, na ktorých boli ešte v sedemdesiatych rokoch vybudované cesty a chodníky, ktoré zo zákona prešli do správy Mesta Prešov a následne si od mesta uplatnil peňažný nárok vo výške 35.000 eur titulom bezdôvodného obohatenia, vyhodnotili ako výkon jeho práva v rozpore s dobrými mravmi. Súdny zohľadnil, že sťažovateľ už v čase kúpy pozemkov vedel, že mesto užívaním pozemkov uspokojuje verejné potreby a poskytuje služby verejnosti, ktoré nespĺňa. Žalovaný je názoru, že okolnosti, ktoré viedli súdy k zamietnutiu žaloby pre výkon práva v rozpore s dobrými mravmi sú porovnateľné s okolnosťami v prejednávanej veci, keďže v oboch daných veciach bolo aplikované výkladové pravidlo pri uplatňovaní práv vlastníka za skutkovo podobných okolností. Je bez právneho významu, či vlastník pozemku uplatnil v žalobe nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo nárok na odmenu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom, ako aj to, že tieto nároky by žalobcovi inak v zmysle hmotného práva svedčili. Pokiaľ žalobca značnú časť odvolania venuje otázke výkonu práva v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, tak žalovaný je názoru, že táto otázka je pre rozhodnutie vo veci právne bezvýznamnou. Súd sa o tejto otázke zmienil iba jednou vetou popri posudzovaní inštitútu dobrých mravov bez toho, aby tento obchodnoprávny inštitút akokoľvek odôvodnil Odôvodnenie rozsudku vôbec neobsahuje ani zmienku o ust. § 265 OBZ, ani o jeho aplikácii na skutkový stav. Súd teda uvedenú vetu uviedol iba nedopatrením a navyše. Toto pochybenie však nemá vplyv na vecnú správnosť rozsudku. Za nepreukázaný považuje žalovaný aj tvrdený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, spočívajúci v nevykonaní navrhovaného dôkazu ohľadne výšky nároku žalobcu. Žaloba bola zamietnutá pre nepreukázanie základu nároku, a teda dôkazy týkajúce sa výšky nároku sú bezpredmetné.

14. K vyjadreniu žalovaného podal žalobca písomné vyjadrenie v ktorom uviedol, že je zrejme, že z vyjadrenia žalovaného v otázke jednorazovej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, nedochádza k spornosti so skutočnosťami uvádzanými žalobcom v odvolaní. Dokonca s poukazom a odkazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn.: PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12.10.2016 a následným uvádzaním ponechania rozhodnutia na odvolací súd, žalovaný skutkovo spochybňuje závery prijaté prvostupňovým súdom. Žalovaný cituje nález: „Ústava ani dodatkový protokol výslovne neustanovujú, že primeraná náhrada sa nesmie poskytnúť opakovane, ani neurčuje príkaz, aby sa poskytla jednorazovo. V súlade s ústavou aj s dodatkovým protokolom sa primeraná náhrada môže priznať jednou čiastkou, ktorá sa bude vyplácať na splátky. V súlade s ústavou aj s dodatkovým protokolom primeraná náhrada môže mať povahu opakujúceho sa plnenia“, z ktorého je jednoznačne zrejme, že nie je možné vylúčiť opakovanie plnení z obmedzenia vlastníckeho práva. Podľa právneho názoru žalobcu súd dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci uvádzanému v odvolaní, čo potvrdzuje aj postoj žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Žalovaný tiež opakuje a neuvádza žiadne nové relevantné skutočnosti spochybňujúce tvrdenia žalobcu týkajúce sa porušenia dobrých mravov uvádzaných v odvolaní žalobcom. Žalovaný sa vôbec nevyjadril k otázke spornosti neodôvodnených záverov prvostupňového súdu v skutočnostiach týkajúcich sa rozporu s dobrými mravmi. Naopak potvrdzuje, že prvostupňový súd nedostatočne odôvodnil závery prijaté v rozhodnutí týkajúce sa otázky rozporu s dobrými mravmi. Žalobca v odvolaní uvádza vysvetlenie rozdielu medzi inštitútom poctivého

obchodného styku podľa Obchodného zákonníka a inštitútom dobrých mravov podľa Občianskeho zákonníka. Zásadný rozdiel medzi týmito dvomi inštitútmi uplatňovanými v právnej úprave Slovenskej republiky je v limitácii posudzovania spornosti s dobrými mravmi. Zatiaľ čo inštitút poctivého obchodného styku sa vzťahuje na celý postup žalobcu, tak inštitút dobrých mravov podľa Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na spornosť konkrétneho právneho úkonu žalobcu. V danom prípade nie je posudzovaná spornosť samotného právneho úkonu žalobcu s dobrými mravmi, ale bola namietaná spornosť konania samotného žalobcu (podľa zásady poctivého obchodného styku). Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalovaný neopodstatnene uvádza rozpor s dobrými mravmi ako v prípade ustanovení Občianskeho zákonníka, tak aj ustanovení Obchodného zákonníka a súd prvej inštancie na túto uvádzanú skutočnosť buď vôbec neprihliadal alebo ju nedostatočne odôvodnil. Ak súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil merito veci, tak opačný záver odvolacieho súdu zakladá nárok žalobcu zároveň namietat' nevykonanie dôkazu súdom prvej inštancie ohľadne výšky nároku žalobcu. Žalobca preto trval na podanom odvolaní v celom rozsahu.

15. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné s použitím § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobu žalobcu domáhajúceho sa zaplataenia finančnej náhrady za nútené obmedzenie jeho vlastníckeho práva k pozemku, na ktorom sa nachádza stavba vo vlastníctve žalovaného zamietol, keď dospel k záveru, že finančná náhrada za zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. je jednorazová, teda nárok na ňu vznikol dňom účinnosti predmetného zákona, t. j. dňa 1.7.2009, čím potom súd posúdil ako dôvodnú žalovaným vznesenú námietku premlčania, keď mal za to, že predmetné majetkové právo podlieha premlčaniu v zmysle § 100 a nasl. OZ, pričom trojročná premlčacia doba uplynula dňa 1.7.2012, preto nárok žalobcu ako premlčaný zamietol. Ďalším dôvodom zamietnutia žaloby bol záver súdu o tom, že nárok žalobcu bol uplatnený v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore s poctivým obchodným stykom, preto takýto výkon práva nemôže požívať právnu ochranu. Žalovaný v podanom odvolaní s uvedenými závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil, pričom rozhodnutiu súdu prvej inštancie vyčítal nepreskúmateľnosť jeho záverov v dôsledku nedostatočného odôvodnenia.

18. Podstatným pre rozhodnutie v predmetnej právnej veci bolo posúdenie otázky, či finančná náhrada za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 k pozemku žalobcu v prospech stavby žalovaného, je jednorazová, alebo môže byť i opakovaná. Žalobca si v danom prípade uplatnil finančnú náhradu za nútené obmedzenie jeho vlastníckeho práva za obdobie od 16.6.2015 do 15.6.2016. V zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. obec, ktorá sa stala podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom, môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, prípadne sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu (§ 2 ods. 1, 2). Ku dňu účinnosti zákona zároveň vzniklo k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 4). Medzi stranami nebol spor o tom a túto otázku už ustálila aj judikatúra, že hoci zákon č. 66/2009 Z. z. výslovnú úpravu o finančnej náhrade za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku neobsahuje, takáto finančná náhrada vlastníkovi pozemku pod stavbou náleží. Žalovaný mal v spore

za to, že peňažná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia, čo vyplýva zo všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách, keďže vecné bremeno bude pozemok zaťažovať nepretržite a bez časového obmedzenia, preto ani náhrada nemôže mať charakter opakujúceho sa plnenia, alebo plnenia viažuceho sa ku konkrétnemu časovému obdobiu. Preto k premlčaniu nároku na finančnú náhradu za zriadenie vecného bremena v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. došlo dňa 1.7.2012. Tento svoj záver opieral najmä o rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/257/2018 zo dňa 19.3.2019. Žalobca poukazoval na prekonanie koncepcie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena ako jednorazového plnenia, čomu svedčí napr. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/105/2017 zo dňa 29.5.2018, ktorý sa priklonil k záveru, že nakoľko zákon č. 66/2009 Z. z. formu ani lehotu na uplatnenie primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva nestanovuje, je možné túto náhradu priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z. a že nárok sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ. Mal za to, že určenie náhrady opakovane je správne a zodpovedá najnovšej rozhodovacej praxi súdov. Žalobca poukazoval tiež napr. na obdobné rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/423/2016 zo dňa 19.9.2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/2/2014 zo dňa 23.4.2015 v ktorom Najvyšší súd uviedol, že ak zákon stanovuje dobu platnosti vecného bremena na dobu do vykonania pozemkových úprav, teda na dobu neurčitú, nie je možné a v súlade s dobrými mravmi rozhodnúť, že výška odplaty je jednorazová a konečná. Ďalej žalobca poukazoval na nález PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12.10.2016, podľa ktorého na rozdiel od vyvlastnenia, kde môže dôjsť k jednorazovému vyplateniu náhrady, pri nútenom obmedzení možno uvažovať o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. Strany teda v konaní poukazovali na rad rozhodnutí súdov svedčiac tak v prospech jednej (jednorazová náhrada) alebo druhej (možnosť opakovanej náhrady) koncepcie.

19. Súd prvej inštancie však v odôvodnení svojho rozhodnutia v ods. 40 uviedol bez ďalšieho len toľko, že dospel k záveru, že za vzniknuté zákonné vecné bremeno patrí vlastníčkovi pozemku náhrada jednorazová. Odkázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014, R73, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2013, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/158/2015 zo dňa 28.3.2017 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/257/2018 o dňa 19.3.2019. Nijakým spôsobom sa však nevysporiadal s opačnou argumentáciou žalobcu v spore, ako ani s judikatúrou na ktorú žalobca v konaní poukazoval. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje akákoľvek myšlienková úvaha súdu, prečo práve jednorazová náhrada za zákonom zriadené vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. je tou primeranou, rešpektujúcou čl. 20 ods. 4 Ústavy SR na ktorú v ods. 16 svojho odôvodnenia súd sám poukazuje. Otázkou primeranosti náhrady (resp. či jednorazová alebo opakovaná) za nútené obmedzenie vlastníckeho práva v obdobnom prípade sa zaoberal Ústavný súd SR vo svojom náleze PL. ÚS 42/2015-105 zo dňa 12.10.2016, pričom uviedol že ústava ani dodatkový protokol výslovne neustanovujú, že primeraná náhrada sa nesmie poskytnúť opakovane, ani neurčujú príkaz, aby sa poskytla jednorazovo; v súlade s ústavou aj s dodatkovým protokolom sa primeraná náhrada môže priznať jednou čiastkou, ktorá sa bude vyplácať na splátky; v súlade s ústavou aj s dodatkovým protokolom primeraná náhrada môže mať povahu opakujúceho sa plnenia. Záver súdu prvej inštancie o jednorazovosti náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením zákonného vecného bremena v zmysle zák. č. 66/2009 Z. z. je teda celkom nepreskúmateľný.

20. Od tohto záveru je však závislý ďalší záver súdu prvej inštancie o premlčaní nároku žalobcu na zaplatenie primeranej náhrady. Odvolací súd pritom považuje za potrebné zdôrazniť, že podstatným pri posudzovaní peňažnej náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno je predovšetkým otázka primeranosti takejto náhrady. Tiež je potrebné vziať na zreteľ účel právnej úpravy sledovaný zákonom č. 66/2009 Z. z., ktorého cieľom v zmysle § 2, ako aj dôvodovej správy k tomuto zákonu, je usporiadať doteraz neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Proces usporiadania vlastníctva pozemkov pod stavbami môže územná samospráva realizovať formou zámennej zmluvy, a to najmä v záujme urýchlenia procesu usporiadania pozemkov. Ak nebudú pozemky usporiadané zámennou zmluvou, navrhuje sa usporiadať vlastníctvo pozemkov prostredníctvom pozemkových úprav podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. V ust. § 4 sa potom do času usporiadania týchto vzťahov zriaďuje vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

21. Je teda potrebné rozlišovať povahu finančnej náhrady za zriadené vecné bremeno, ktoré má už od svojho počiatku trvalý charakter, od finančnej náhrady za dočasné obmedzenie vlastníckeho práva (kým nedôjde k usporiadaniu vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným zákonom). Ako bolo uvedené vyššie, podstatným je, že táto náhrada má byť primeraná. Pri určovaní náhrady za trvalé obmedzenie vlastníckeho práva, sa trvalý charakter takého obmedzenia prirodzene zohľadní pri určení výšky tejto náhrady. Otázka je, ako je možné stanoviť primeranú jednorazovú náhradu za vopred časovo neurčené avšak len dočasné obmedzenie vlastníckeho práva inak, ako stanovením primeranej výšky tejto náhrady, a to vždy za určitý časový úsek. Takisto je potrebné zaoberať sa otázkou, či právny záver o jednorazovosti tejto finančnej náhrady a s tým spojeným premlčaním tohto nároku k 1.7.2012, ktorý by sa týmto týkal v podstate všetkých vlastníkov pozemkov, ktorý si tento nárok včas u príslušných obcí neuplatnili, nie je neprimerane prísny a konečnom dôsledku k vlastníkom pozemkov pod stavbami nespravodlivý, najmä keď samotný zákon žiadnu lehotu na uplatnenie nároku na zaplatenie finančnej náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno neupravuje. S týmito otázkami sa však súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal, svoje rozhodnutie tak zaťažil vadou nepreskúmateľnosti.

22. Ďalší odvolací argument žalobcu smeroval proti záveru súdu prvej inštancie o tom, že uplatnený nárok je v rozpore s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku, preto nemôže požívať právnu ochranu.

23. Realizácia subjektívnych práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov je oprávnenie každého subjektu správať sa spôsobom, ktorý je zákonom dovolený, alebo ktorý vyplýva zo zmluvy, alebo z rozhodnutia štátneho orgánu. Výkon subjektívnych občianskych práv, ktoré nám patria, vylučuje protiprávnosť, a to bez ohľadu na to, či ich vykonávame na podklade právneho úkonu alebo faktickým správaním. Pojmovým znakom každého subjektívneho práva je existencia možnosti domáhať sa jeho ochrany. Výkon práv a povinností nie je bezhraničný a má svoje limity. Na jednej strane môžeme disponovať právom a závisí len od našej vôle, či takéto právo budeme skutočne aj realizovať. Dobré mravy je nutné chápať ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem spoločnosti, z ktorých niektoré sú trvalou a nemennou súčasťou ľudskej spoločnosti, iné spolu so spoločnosťou podliehajú vývoju. Sú akýmsi kódexom morálnych pravidiel, ktoré nie sú právnymi normami, ale aj napriek tomu im pozitívne právo prostredníctvom odkazov priznáva svoju vážnosť a právnu relevanciu a snaží sa im poskytovať právnu ochranu. Občiansky zákonník najširší a najvšeobecnejší odkaz na aplikáciu dobrých mravov obsahuje v ust. § 3 ods. 1. Výkon práva, ktorý zasahuje bez právneho dôvodu o práv a oprávnených záujmov iných, je prejavom šikanózneho výkonu práva, t. j. ide o výkon práva realizovaného za účelom dosiahnutia určitého, napr. ekonomického cieľa, ale v úmysle poškodenia iného subjektu. Nedodržanie podmienok výkonu práva uvedených v § 3 ods. 1 OZ a prekročenie zákonného rámca výkonu práva predstavuje excés, ktorého následkom je, že takýto výkon práva nemôže požívať právnu ochranu. Sankcie, ktoré je možné uplatniť na výkon práva v rozpore s § 3 ods. 1 OZ sú upravené v rôznych ustanoveniach OZ, keďže § 3 OZ predstavuje tzv. imperfektnú normu. Osobitnou sankciou v prípade výkonu práva v rozpore s podmienkami uvedenými v § 3 ods. 1 OZ je odopretie právnej ochrany, čiže nebude možné procesnými prostriedkami takýto výkon vymáhať. Výslovná úprava tohto inštitútu je v ust. § 265 OBZ. Neposkytnutie právnej ochrany však nemá za následok zmenu alebo zánik tohto práva, len zánik ochrany. Podstatné však je, že v zmysle § 3 ods. 1 OZ nestačí akýkoľvek rozpor s dobrými mravmi, alebo akýkoľvek zásah do subjektívnych práv, ktorý nie je celkom v súlade s dobrými mravmi, ale tento zásah musí byť takej intenzity a vážnosti, ktorá je v demokratickej spoločnosti, aj vzhľadom na verejnú mienku neakceptovateľná.

24. Súd prvej inštancie rozpor nároku žalobcu s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom odôvodnil tým, že žalobca kúpil predmetné pozemky potom, čo sa pôvodní vlastníci dohodli s Mestom Hlohovec na zámene predmetných pozemkov, potom čo sa neúspešne domáhal odkúpenia iných pozemkov žalovaného pod stavbami žalobcu, pretože chcel mať výhodnejšiu pozíciu pri odkúpení alebo zámene pozemkov od žalovaného, za situácie keď vedel, že na pozemku je vecné bremeno a pozemok nie je využiteľný na iné účely ako verejná komunikácia, teda že táto vec nie je využiteľná na získanie podnikateľského zisku v súlade s jeho podnikateľským oprávnením. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko v obchodných vzťahoch nie je možné v súvislosti s výkonom práva aplikovať obe ustanovenia, t. j. tak § 3 ods. 1 OZ, ako aj § 265 OBZ. Zásadne poprel, že by chcel poškodiť žalovaného, alebo mu spôsobiť akúkoľvek ujmu. Dôvodil, že tým že si kúpil pozemok, žalovaného nijako nepoškodil. Nemal primárny záujem žiadať od žalovaného náhradu za užívanie pozemku, avšak tieto nároky si uplatnil vzhľadom na to, že žalovaný od roku 2009 ignoroval svoje

povinnosti majetkovoprávne usporiadať pozemky pod stavbami žalobcu. Hoci mestské zastupiteľstvo schválilo v roku 2014 prevod pozemku od vtedajších vlastníkov, k samotnému podpisu zmluvy nedošlo a ani počas nasledujúcich šesť rokov nebolo iniciované konanie o pozemkových úpravách a ani nedošlo k inému majetkovoprávnemu usporiadaniu.

25. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca a žalovaný majú okrem predmetného sporu, viacero vzájomných majetkovoprávných nárokov, ktoré ovplyvňujú ich vzájomné vzťahy. Súd prvej inštancie bez ich bližšej identifikácie uzavrel, že nárok žalobcu je uplatnený v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom, keď mal za to, že žalobca nadobudol predmetný pozemok s úmyslom vytvárať nátlak na žalovaného pri realizovaní svojich vlastných požiadaviek na žalovaného. Súd prvej inštancie však nekonkretizuje, ako nadobudnutie vlastníctva predmetného pozemku zvýhodnilo žalobcu voči žalovanému pri uplatňovaní jeho požiadaviek ohľadom jeho iných vzťahov k mestu. Okolnosť, že mestské zastupiteľstvo v roku 2014 schválilo zámenu predmetného pozemku predtým, ako pozemok žalobca nadobudol, zrejme nemožno pričítať na ľarchu žalobcu, ale jeho právnych predchodcov, ktorí nevyužili možnosť zámény, ale pozemok predali žalobcovi. Žalobca sa v spore domáha svojho zákonného nároku na finančnú náhradu v zmysle zák. č. 66/2009 Z. z. Súd prvej inštancie nekonkretizuje, prečo má za to, že tento nárok je uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, nerozoberá, či uplatnenie nároku žalobcom predstavuje skutočne zásah skutočne takej intenzity a vážnosti, ktorá je v demokratickej spoločnosti, aj vzhľadom na verejnú mienku neakceptovateľná a preto jej nemožno poskytnúť právnu ochranu. Už vôbec súd prvej inštancie nevysvetlil vzťah predmetu tohto konania k zásadám poctivého obchodného styku, keď sám v ods. 44 uvádza, že mesto sa stalo vlastníkom predmetnej komunikácie na základe zákona, ale nie je podnikateľským subjektom a pozemné komunikácie nevlastní za účelom dosiahnutia zisku, ale k bezodplatnému uspokojovaniu verejných potrieb.

26. Závery súdu prvej inštancie o rozpore výkonu práva žalobcu s dobrými mravmi sú príliš zovšeobecňujúce, nezohľadňujú všetky okolnosti daného prípadu. Na to, aby súd dospel k záveru o tom, že nároku uplatnenému v zmysle zákona neposkytne právnu ochranu, pretože ho považuje za uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, musí vykonať dôslednú analýzu daného prípadu - vzájomných vzťahov žalobcu a žalovaného. Pokiaľ žalovaný dôvodil poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 2.7.2019 č. 4014/12 v prípade P. Jarkovský proti Slovenskej republike, treba mať na zreteli, že v danej veci sťažovateľ systematicky nadobúdal pozemky pod stavbami mesta, za účelom vymáhania finančných nárokov, avšak bez skutočnej snahy o úpravu vzťahu medzi vlastníctvom a užívaním. V danom prípade sa však žalobca podľa obsahu spisu usporiadania vlastníckych vzťahov medzi stranami domáhal. Súd prvej inštancie však predmetnú vec zo všetkých uvedených relevantných hľadísk nehodnotí. Jeho závery sú všeobecné a nepreskúmateľné. Nevysporiadava sa dôsledne ani s aplikovaným právnym posúdením veci v zmysle ust. § 3 ods. 1 OZ a zároveň § 265 OBZ.

27. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Civilný sporový poriadok upravuje v ustanovení § 220 ods. 2 základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť.

28. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

29. Treba vychádzať zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov v čl. 15 základných princípov CSP a v § 191 ods. 1 CSP, ktorý je limitovaný požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi. Súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov. Je však povinný v odôvodnení náležite vyhodnotiť dôkaznú situáciu. Hodnotiacia úvaha súdu nie je svojvoľná, pretože súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah.

30. Povinnosťou súdu je vždy sa vyrovnávať s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie. Judikatúra ESLP zdôrazňuje, že je potrebné podľa okolností veci dať odpoveď na rozhodujúce argumenty. Z odôvodnenia sa teda strana má dozvedieť o dôvodoch prijatia, či odmietnutia jej argumentu. Samotné konštatovanie, že argument je irelevantný, nezodpovedá požiadavke riadneho odôvodnenia. Preto nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 114/2008). Ak sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiada relevantným spôsobom so zásadnou námietkou sporovej strany, treba absenciu argumentácie všeobecného súdu považovať za prejav arbitrárnosti a porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 410/2006).

31. Odvolací súd v predmetnej sporovej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovení § 191 a § 220 ods. 2 CSP riadne nespĺnil, výsledky vykonaného dokazovania náležite nevyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo ohľadom svojho záveru o jednorazovosti finančnej náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno a o rozpore uplatneného nároku s dobrými mravmi neodôvodnil. Predovšetkým v odôvodnení napadnutého rozsudku chýba relevantné vysporiadanie sa s obranou žalobcu v spore ohľadom možnosti priznania opakovanej finančnej náhrady a tiež o adekvátnosti uplatneného nároku.

32. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

33. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

34. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

35. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/ a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

36. Súd sa teda v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypořadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

37. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vypořada i so špecifickými námietkami

strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

38. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

39. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

40. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, ktorý náležite nevysvetlil prijaté skutkové a právne závery poukazom na vykonané dokazovanie a ktorého medzery v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sú tak hlboké, že ich nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. Povinnosťou súdu prvej inštancie súc pritom viazaný vyššie vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude riadne v súlade s platnou procesnou normou (ust. § 185 a nasl. CSP) riadnym spôsobom stanoveným pre vykonávanie dôkazov vykonať pre vec relevantné dôkazy, skutkový stav následne opätovne komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, a predovšetkým pri opätovnom posúdení veci, sa náležite vysporiadať so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán, najmä sa vysporiadať s obranou žalobcu týkajúcou sa povahy - primeranosti finančnej náhrady, t. j. či ju je možné priznať len jednorazovo, alebo aj opakovane, tiež sa náležite vysporiadať s otázkou, či je na mieste odoprieť ochranu výkonu práva žalobcu, pretože sa jedná o zásah takej intenzity, že odporuje pravidlám spoločenskej morálky, pričom je potrebné zohľadniť konkrétne okolnosti daného prípadu, potom vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2, 3, 4 CSP odôvodniť, teda uviesť, aké dôkazy súd prvej inštancie vykonal, prečo niektoré navrhované dôkazy nevykonal, ako jednotlivé dôkazy vo vzájomných súvislostiach vyhodnotil, k akým skutkovým zisteniam na základe takto vykonaného dokazovania dospel a ako vec právne posúdil.

42. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov, včítane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

43. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).